

ZÁKLADY OŠETŘOVÁNÍ NEMOCNÝCH

Radana Nováková

Kolektiv autorů. *Základy ošetřování nemocných*. Praha : Karolinum, 2005. 1. vyd. 145 s. ISBN 80-246-0845-6.

Tato vysokoškolská učebnice pochází z dílny členů Ústavu teorie a praxe ošetřovatelství 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Text je dělen do devíti kapitol a přináší základní poznatky z oblasti ošetřovatelské péče o nemocné.

Úvodní kapitola je věnována pojetí ošetřovatelství, řeší jeho vztah k medicíně, vytyčuje jeho hlavní charakteristické rysy, popisuje základy ošetřovatelského procesu a standardů kvality ošetřovatelské péče.

Druhá kapitola s názvem „Člověk ve zdraví a nemoci“ dokazuje, že text neobsahuje pouze návody, jak co nejlépe vykonávat základní ošetřovatelské úkony, ale reaguje na nové požadavky, jež sebou přináší transformace systému zdravotní péče. A sice citlivě reagovat na potřeby nemocného, naučit se uplatňovat bio-psycho-sociální přístup k nemocným a potlačit v minulosti tolik preferovanou orientaci na biologické faktory. Text apeluje na potřebu znalostí psychologie nemoci, která spočívá v lepším poznání osobnosti nemocného, napomáhá porozumět jeho reakcím a pochopit příčiny jeho chování. Kapitola je ukončena problematikou profesionálního chování, kdy se autoři nebojí kriticky pohlédnout „do vlastních řad“ a upozornit na úskali, jež sebou práce ve zdravotnictví přináší – rizika profesionální adaptace a deformace.

Další kapitoly jsou věnovány základním fyziologickým funkcím a ošetřovatelské péči. V kapitole o ošetřovatelské péči postrádám jako učitelka odborných předmětů u některých úkonů patřičné informace k jejich následnému správnému vykonání. Cituji: „Někdy je nevyhnutelné, aby sestra umyla nemocnému vlasy na lůžku. Je to náročný výkon vyžadující její vynalézavost, ale pocit spokojenosti úsilí sestry jistě vyváží.“ Tím informace o péči o vlasy na lůžku končí. Samotný postup této péče zůstane čtenáři utajen a musí se spolehnout opravdu na výše zmiňovanou vynalézavost vlastní. Z praxe mi vyplynul závěr, že sestry provádějí vysoce odborné úkony kvalitně (například podání injekcí apod.), avšak právě zdánlivě jednoduché úkony, jež v domácí ošetřovatelské péči (home care) běžně

vykonává laický pečovatel, přináší řadu rozpaků a zbytečných obav. Přitom neso-
běstační klienti tvoří nezanedbatelnou část všech typů ústavních zařízení, nejen
těch nemocničních. Jedná se o klienty pečovatelské služby, domovu důchodců,
klienty hospicové péče, respitní péče a jiné.

V závěru publikace jsou popsány zásady odběru biologického materiálu
k laboratornímu vyšetření, specifika péče u jednotlivých typů klientů – u senio-
rů, dlouhodobě nemocných, nevyléčitelně nemocných a umírajících pacientů.
Z těchto kapitol je patrné, že členy autorského týmu byli nejen lékaři, ale i peda-
gogové (PhDr. Chloubová, absolventka Filozofické fakulty Univerzity Karlovy,
obor Pedagogika – Péče o nemocné) a psychologové (PhDr. Mellanová, CSc.,
absolventka Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, obor Psychologie – Péče
o nemocné), protože řeší nejen specifika péče geriatrického ošetrovatelství, ale
i potřeby těchto klientů.

Radana Nováková
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Katedra antropologie a zdravotvědy